

Український інститут національної пам'яті

Незалежність України – маяк свободи

Інформаційні матеріали до Дня незалежності України і
Дня Державного Прапора – 2022

Вступ

Ключові тези та повідомлення

Незалежність України – маяк свободи

Етапи боротьби за незалежність у ХХ–ХХІ століттях

Як РФ намагалася знищити незалежність України?

Про День Державного Прапора України

Вступ

24 серпня Україна відзначає найбільше державне свято – День Незалежності. Воно встановлене на честь виняткової історичної події – ухвалення у 1991 році Верховною Радою Української РСР Акта проголошення незалежності України. Цей документ увінчав тисячолітні прагнення Українського народу мати власну суверенну державу і самостійно визначати свою долю.

Для українців свобода і гідність завжди були основоположними цінностями. Вони спонукали до боротьби за незалежність. У ХХ столітті наш народ декілька разів здобував державність. Тому правильно вважати, що 24 серпня 1991 року Україна відновила незалежність. Важливим кроком до повернення історичної справедливості стало прийняття 16 липня 1990 року Декларації про державний суверенітет України. Тоді Верховна Рада УРСР підтримала прагнення народу ліквідувати політичну та економічну залежність від московського центру і розбудувати самостійну державу, відроджувати національну культуру, історичну пам'ять.

Акт про державну незалежність 24 серпня 1991 року спирався на Декларацію про суверенітет. А результати Всеукраїнського референдуму 1 грудня 1991 року стали найпереконливішим підтвердженням волі народу.

Постання суверенної України відіграло вирішальну роль у розпаді СРСР, остаточному руйнуванні комуністичної тоталітарної системи імперського

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД

Сертифікат 2B6C7DF9A3891DA104000000776F8B00A9889902

Підписувач ЯРМИСТИЙ МАКСИМ МИКОЛАЙОВИЧ

Дійсний з 26.10.2021 16:33:45 по 26.10.2022 23:59:59

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ

№ 1102/09.6-07-22 від 16.08.2022

типу. Це стало початком нового етапу розвитку демократичної сучасної Української держави.

Незалежність України – запорука вільного розвитку держав і народів Європи і головна перешкода для російського імперіалізму, який намагається політично, економічно та духовно поглинути Україну. Нині в умовах агресії з боку Росії ми продовжуємо боротьбу за власну свободу та незалежність.

Сьогодні Україна ефективно стримує російський збройний напад завдяки зусиллям на військовому, дипломатичному, інформаційному фронтах, а також потужній міжнародній допомозі. Ми боротимемося до звільнення від окупанта останнього сантиметра української землі. Тож наше суспільство має консолідуватися для перемоги над агресором та розбудови держави як демократичної правової країни в сім'ї європейських народів.

Україна вдячна світовим партнерам за підтримку нашої боротьби і розумінню, що від нашої перемоги в цій війні залежить також майбутнє Європи. Адже Російська Федерація не обмежиться Україною. Вона відкрито заявляє, що її мета – Євразія від Владивостока до Лісабона. Якщо російську армію не зупинити зараз, війна рано чи пізно прийде в кожен європейський дім. Але разом ми здатні зупинити агресора і зберегти мир, свободу та демократичний світ.

Ключові тези та повідомлення

24 серпня 1991 року Україна відновила державну незалежність, що стало вінцем тривалого шляху Українського народу до свободи. **Наша незалежність оплачена дорогою ціною** – великою кількістю життів тих, хто боровся за ідею вільної України зі зброєю у руках і без неї, незліченною кількістю років втраченої свободи тих, хто сидів за неї у таборах та в'язницях.

Наша незалежність і сьогодні оплачується життями наших захисників і захисниць, які зупинили навалу і наближають перемогу над російським агресором.

Мільйони українців споконвічно мріяли про власну суверенну державу й творили, і зберігали все те, що зараз є надбанням української культури.

Проголошення незалежності України у 1991 року відіграло вирішальну роль у розвалі СРСР й остаточній ліквідації комуністичної тоталітарної імперії.

Сьогодні незалежність України – запорука вільного розвитку держав і народів Європи

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД

Сертифікат 2B6C7DF9A3891DA104000000776F8B00A9889902

Підписувач ЯРМИСТИЙ МАКСИМ МИКОЛАЙОВИЧ

Дійсний з 26.10.2021 16:33:45 по 26.10.2022 23:59:59

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ

№ 1102/09.6-07-22 від 16.08.2022

Сьогодні незалежність України - головна перешкода для російського імперіалізму, який намагається політично, економічно та духовно поглинути Україну і розділити Європу на сфери впливу.

Незалежність для українців – це передусім нові можливості та торжество прав людини. Це змога дихати на повні груди повітрям свободи після століть неволі, коли ми жили за чужими правилами у несправедливості та репресіях, брали участь у чужих війнах. Тепер майбутнє країни – в руках кожного з нас.

Прагнення до свободи і чутливість до несправедливості – визначальні риси українців. Це давало нам насагу і сили залишатися собою в часи бездержавності. Здобуття незалежності для творення власного майбутнього – найвищий вияв свободи нашого народу.

Розпад СРСР у 1991 році став шоком для частини російських еліт та російських обивателів, що продовжували марити імперською величчю. Їхньою мрією і сьогодні є відновлення імперії. А без України Росія не може бути імперією. Тому поглинання України, її матеріальних та людських ресурсів – одна з ключових передумов розгортання російського імперського проєкту.

Із відновленням незалежності боротьба за державність не припинилася. Ми продовжуємо захищати свою свободу від російського агресора, адже пам'ятаємо, що окупація та роки бездержавності в ХХ столітті коштували нашому народу надто дорого. Внаслідок Голодомору, Голокосту, державного терору, депортацій та воєн загинули мільйони українців. Тому за жодних обставин ми не маємо допустити повторення подібного лиха.

Вільна українська держава, активне й відповідальне громадянське суспільство та потужні збройні сили – це той фундамент, що захищає права людини та гарантує всім українцям гідне майбутнє.

30 років незалежності продемонстрували світу, що Україна відбулася як держава, здатна утверджувати демократичні цінності, відстоювати свободу та гідність, захищати свій суверенітет і територіальну цілісність. Нам вдалося побудувати толерантне суспільство, в якому знаходять спільну мову та взаємну повагу різні етнічні, релігійні, соціальні групи. І, головне, громадяни України готові одноставно зі зброєю у руках захищати незалежність власної держави.

Незалежність України – маяк свободи. Відновлення незалежності України у 1991 році привело до розвалу тюрми народів Радянського союзу. Впродовж усіх трьох десятиліть незалежності Україна залишалась, попри усі

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД

Сертифікат 2B6C7DF9A3891DA104000000776F8B00A9889902

Підписувач ЯРМИСТИЙ МАКСИМ МИКОЛАЙОВИЧ

Дійсний з 26.10.2021 16:33:45 по 26.10.2022 23:59:59

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ

№ 1102/09.6-07-22 від 16.08.2022

труднощі і негаразди, прикладом життєздатності демократичних інститутів на пострадянському просторі, альтернативою авторитаризму і диктатурі, що утвердився у більшості пострадянських держав. Сьогодні перемога України у війні із Росією відкриє шлях до свободи і демократичного розвитку народам Російської федерації, а також зміцнить демократичні устрої Європи і світу.

У 1991-му Україна виборола право на самостійність, але з того часу їй доводиться відстоювати і втілювати незалежність на практиці. Після проголошення історичного Акта ми ще тривалий час чинили опір спробам накинути нам нове ярмо під вивісками СНД, Євразійський та Митний союзи, боролися за створення власної армії і флоту, відстоювали наш український Крим та Севастополь.

Москва постійно випробовувала нашу незалежність на міцність. Коли ж прийшло усвідомлення, що “гібридні” методи боротьби безсилі, Путін зважився на повномасштабну війну.

Незалежність – як повітря. Його не помічаєш, але без нього не можеш жити. Росія тимчасово окупувала 20% української території, “перекривши кисень” її мешканцям.

На загарбані нею землі імперія принесла з епохи бездержавності старі практики нищення українства: випалену землю і мародерство, фільтраційні та концентраційні табори, позбавлення власності і депортації, вбивства і катування, русифікацію та деукраїнізацію, фейкові референдуми і цинічну пропаганду. Словом, за півроку Росія відтворила всі жахи ХХ століття.

Шлях становлення незалежності ми маємо пройти до кінця, завершити розпочате в 1991-му. Мусимо остаточно визволити всі окуповані території та зруйнувати імперію – тюрму народів.

Ми прагнемо такого ж мирного сусідства з невеликими національними і демократичними країнами на сході, яке вже маємо на заході. Тільки тоді Україна і вся Європа почуватимуться в безпеці.

Нескорена незалежна Україна – маяк свободи для поневолених народів Росії, новий імпульс для європейського духу єднання і солідарності.

Етапи боротьби за незалежність у ХХ–ХХІ століттях

Проголошення незалежності – результат того, що українське державотворення не припинялося в ХХ столітті.

Уперше в ХХ столітті Україна проголосила незалежність 22 січня 1918 року IV Універсалом Української Центральної Ради. Держава проіснувала 3 роки. Це був час безперервної боротьби за її збереження. Вже тоді Україна

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД

Сертифікат 2B6C7DF9A3891DA104000000776F8B00A9889902

Підписувач ЯРМИСТИЙ МАКСИМ МИКОЛАЙОВИЧ

Дійсний з 26.10.2021 16:33:45 по 26.10.2022 23:59:59

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ

№ 1102/09.6-07-22 від 16.08.2022

мала всі ознаки держави: територію, окреслену кордонами, герб, військо, грошову систему, мову, налагоджені дипломатичні відносини з іншими державами.

Через рік – 22 січня 1919 року – відбулася не менш вагома подія – **об'єднання Української Народної Республіки (УНР) і Західно-Української Народної Республіки (ЗУНР) в одну державу.** Ця злука продемонструвала можливість цивілізованого демократичного збирання територій в єдину суверенну державу.

Через низку зовнішніх (війна на кілька фронтів) та внутрішніх (неготовність політичної еліти) причин ця державність була нетривалою. Проте сам факт існування незалежної соборної держави відіграв вирішальну роль у подальшому розвитку українського визвольного руху. Його учасники протягом наступних десятиліть боролися зі зброєю в руках чи ненасильницькими методами за відродження Української самостійної соборної держави.

Знову українська держава постала 15 березня 1939 року. Коли **проголошували незалежність Карпатської України**, з трибуни Союму звучали такі слова:

“Наша Земля стає вільною, незалежною та проголошує перед цілим світом, що вона була, є й хоче бути українська. І коли б навіть нашій молодій Державі не суджено було довго жити, то наш Край залишиться вже назавжди український, бо нема такої сили, яка могла б знищити душу, сильну волю нашого українського народу”.

Державу довелося відстоювати у боротьбі із союзником німецьких нацистів – авторитарною Угорщиною. У 1939 році українці на Закарпатті першими у міжвоєнній Європі зі зброєю в руках стали на захист своєї свободи проти союзників Німеччини. Історія Карпатської України стала однією зі сторінок боротьби українців за встановлення української державності.

30 червня 1941 року у Львові Організація українських націоналістів (ОУН(б)) проголосила Акт відновлення Української Держави. Цей процес охопив всю територію західних областей, Житомирську та західні райони Київської області, де представники ОУН (похідні групи) проголошували Акт на велелюдних зборах. У відповідь нацисти масово арештовують українських патріотів. Зважаючи на це, ОУН переходить у підпілля і розпочинає антинацистський рух опору, а вже в кінці 1942 року створюється Українська повстанська армія.

Ще десять років після поразки Третього Райху і закінчення Другої світової війни УПА виборювала незалежність України у протистоянні з комуністичним тоталітарним режимом.

Наміри мати власну державу роками визрівали у творчості шістдесятників, у правозахисному й дисидентському рухах, у прагненнях мільйонів українців. А вже наприкінці 1980-х – початку 1990-х років стрімко розвивався **масовий національно-демократичний рух**, на який суттєво вплинула, зокрема, аварія на Чорнобильській АЕС. Трагедія стала чинником активізації національного руху та відцентрових бажань політичних сил.

В умовах політичних реформ у СРСР – лібералізації суспільного життя – у березні 1990 року відбулися вибори до Верховної Ради УРСР і місцевих рад. Значного успіху на цих виборах досяг Демократичний блок. Опозиційним до комуністичного керівництва силам вдалося провести своїх представників і до місцевих рад. Таким чином, за підсумками виборів 1990 року Україна вперше отримала бодай частково демократично обраний парламент і місцеві ради. Ідея незалежності України зазвучала в стінах законодавчого органу на повний голос. **16 липня 1990 року її оформлено в перший законодавчий акт – Декларацію про державний суверенітет України.**

Спроба у Москві 19 серпня 1991 року “оновити” Радянський Союз у сталінських традиціях стала поштовхом до розгортання національно-демократичного руху за незалежність у більшості республік СРСР. Українці збиралися на масові мітинги з вимогою виходу зі складу СРСР.

24 серпня 1991 року на позачерговому засіданні Верховна Рада УРСР ухвалила **Акт проголошення незалежності України**, зазначивши в ньому, що продовжується тисячолітня традиція державотворення в Україні, яка має право на самовизначення, передбачене Статутом ООН та іншими міжнародно-правовими документами.

1 грудня 1991 року на Всеукраїнському референдумі українці підтвердили прагнення жити в незалежній державі, зробивши її незворотнім фактом історії. 90,32 % виборців ствердно відповіли на питання в бюлетені “Чи підтверджуєте Ви Акт проголошення незалежності України?” У Криму ідею незалежності України підтримали 54,19 % виборців, у Донецькій області – 83,90 % і 83,86 % – у Луганській. Референдум засвідчив, що джерелом української державності є воля народу, він став запобіжником щодо спроб реанімації СРСР у формі Договору про Союз суверенних держав.

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД

Сертифікат 2B6C7DF9A3891DA104000000776F8B00A9889902

Підписувач ЯРМИСТИЙ МАКСИМ МИКОЛАЙОВИЧ

Дійсний з 26.10.2021 16:33:45 по 26.10.2022 23:59:59

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ

№ 1102/09.6-07-22 від 16.08.2022

Сьогодні в умовах широкомасштабної війни РФ проти України ми гідно даємо відсіч та знову відстоюємо власну свободу та незалежність, а також мир у Європі. Незалежність України – маяк свободи Європи.

Як РФ намагалася знищити незалежність України?

Великоросійський реваншизм почав агресивно самостверджуватися в 2000 році з приходом на посаду президента РФ Владіміра Путіна. Саме він назвав розпад СРСР найбільшою катастрофою ХХ століття, а відповідальність за це поклав на демократичний світ, який, на його переконання, підірвав радянську економіку.

Понад два десятиліття, що передували широкомасштабному вторгненню в Україну, Росія організовувала та втілювала різні провокації, економічні та інформаційні війни. Протиріччя між Україною та Росією за Крим розпочалися в 1992 році. Тоді РФ всіляко перешкоджала остаточному переходу Чорноморського флоту під контроль України. Звинувативши Україну в присвоєнні флоту, РФ розпочала процес відокремлення Криму від нашої держави, вдаючись, зокрема, до провокацій та антиукраїнських інформаційних кампаній. Лише після того, як в 1994 році Україна ввела в Крим підрозділи Національної гвардії України та прикордонні війська, ситуація стабілізувалася.

Восени 2003 року вона розпочала будівництво греблі до українського острова Тузла в Керченській протоці. Це була спроба зазіхання на українську територію. Україна зробила все можливе, аби захистити свою територіальну цілісність. Тоді до війни не дійшло: після телефонної розмови Леоніда Кучми із Владіміром Путіним Росія зупинила будівництво. Але це стало “репетицією” до захоплення Криму в 2014 році.

Новий виток ескалації російсько-українських відносин спровокували вибори Президента України 2004 року, які завершилися масовими протестами, що увійшли в історію під назвою Помаранчева революція. Кремль тоді зробив спробу розколоти Україну через так званий Всеукраїнський з'їзд депутатів Верховної ради АР Крим, місцевих рад усіх рівнів у Северодонецьку (Луганська область). Однак СБУ запобігла поглибленню сепаратистських процесів.

Тоді розпочався економічний тиск на нашу державу, передусім шантаж припиненням постачання газу. Під повний або частковий контроль російського капіталу потрапили галузі зв'язку і телекомунікації, частина банківського сектору тощо. Одночасно розгорталася й інформаційна війна,

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД

Сертифікат 2B6C7DF9A3891DA104000000776F8B00A9889902

Підписувач ЯРМИСТИЙ МАКСИМ МИКОЛАЙОВИЧ

Дійсний з 26.10.2021 16:33:45 по 26.10.2022 23:59:59

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ

№ 1102/09.6-07-22 від 16.08.2022

спрямована на поглиблення розколу в українському суспільстві та посилення недовіри до демократичної влади.

Російська експансія активізувалися в 2010 році після приходу до влади Віктора Януковича. 21 квітня 2010 року він і тодішній президент РФ Дмитрій Медведєв підписали так звані Харківські угоди, якими продовжили термін перебування російського флоту в Україні. Це мало стати стартом спецоперації зі встановлення повного контролю над Україною. Спецслужби РФ активізували агентурні мережі в Україні. На українську аудиторію транслиювалися міфи про єдність народів і про переваги приєднання України до Росії.

Нині Путін активно експлуатує основні міфологеми часів холодної війни. Агресивне протистояння із Заходом подається як відновлення геополітичної величі Росії. Стрижнем путінської моделі є культ лідера і його монополія на владу. Це забезпечується численними силовими органами та репресивно-каральним апаратом, ручними засобами масової (дез)інформації. Вони разом із войовничою пропагандою сприяли встановленню повного контролю над політичним життям в Росії, виборчими процесами, економікою, обмеженню прав регіонів і народів, прав громадян на свободу думки та мирні протести.

Канали поширення пропаганди не обмежуються ЗМІ. Підключили також кінематограф, шоу-бізнес, книговидавництва – практично весь культурний простір працює на демонстрацію російсько-української спільності або вторинності України. Всі “рупори” пропагують “обраність” росіян, їх унікальність як «старших братів» у рамках ідеологічної концепції «русского міра». Саме вона легітимізувала право росіян втручатися у справи сусідніх держав, зокрема України, через буцімто «нерозривну єдність» з Москвою, спільну історію, російську мову, культуру та православну віру.

РФ розгортає свій імперський проєкт. Його ключовою передумовою є поглинання України, наших матеріальних та людських ресурсів. Крім того, Путін керує страхом перед європейською Україною. Переваги та успіхи демократії в Україні стануть антитезою путінській Росії, покажуть громадянам Росії безвихідь, в яку їх загнав державний олігархат. Євроатлантичний вибір України, її курс на європейську інтеграцію є викликом особисто для Путіна, оскільки може розвіяти вибудований ним образ успішного президента Росії.

А ще Путіну потрібна українська історія. Спадщина середньовічної Русі, центром якої був Київ, і землі сучасної України є вагомими елементами російського імперського міфу. Саме тому Путін прагне забрати в українців право на власне минуле і власну ідентичність.

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД

Сертифікат 2B6C7DF9A3891DA104000000776F8B00A9889902

Підписувач ЯРМИСТИЙ МАКСИМ МИКОЛАЙОВИЧ

Дійсний з 26.10.2021 16:33:45 по 26.10.2022 23:59:59

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ

№ 1102/09.6-07-22 від 16.08.2022

Про День Державного Прапора України

На вшанування багатовікової історії українського державотворення, державної символіки незалежної України та з метою виховання поваги громадян до державних символів Указом Президента України від 23 серпня 2004 року № 987 встановлено День Державного Прапора України, який відзначається щорічно 23 серпня. Державний Прапор є одним із державних символів країни, відбиває національні традиції, ідентифікуючи певну територію.

Ще до християнізації Русі жовто-блакитні барви символізували Київську Державу. Майже всі герби міст Київщини й України обрамлялися жовто-блакитними кольорами. З XVIII століття полкові й сотенні козацькі прапори Війська Запорозького виробляли з блакитного полотнища, на якому жовтою фарбою наносили хрест, зорі, зброю, постаті святих.

Утвердження синьо-жовтого поєднання як українських національних кольорів відбулося під час європейської “весни народів”. Уперше такий прапор замайорів у червні 1848 року на міській ратуші Львова. Відтоді полотнища в національних кольорах використовували під час Шевченківських та інших свят у Галичині, Буковині та Закарпатті.

На Наддніпрянщині це стало можливим після революції 1905–1907 років. Із падінням царату ті барви були вже загально визнаною українською символікою. 25 березня 1917 року під синьо-жовтими прапорами відбулася 25-тисячна маніфестація солдатів-українців і студентської молоді в Петрограді, а 29 березня в Києві під час Свята свободи українські солдати йшли окремою колоною під національними прапорами.

31 березня учасники Українських зборів у Чернігові встановили український прапор і виконали “Ще не вмерла Україна”. 1 квітня в Києві з ініціативи Центральної Ради відбулася понад 100-тисячна маніфестація, на якій тисячі солдат-українців Київського гарнізону несли синьо-жовті знамена з написами: “Вільна Україна”, “Вічна пам’ять борцям за волю”, “Війна до перемоги”. У Харкові, Полтаві, Катеринославі та інших містах України і за її межами відбулися подібні акції під синьо-жовтими прапорами. Влітку 1917-го під цим прапором вирушав на фронт перший український підрозділ – полк імені гетьмана Богдана Хмельницького. Тоді ж частина кораблів Чорноморського флоту підняла українські прапори. Вперше – на есмінці “Завидний” з ініціативи керівника української ради корабля Івана Прокоповича.

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД

Сертифікат 2B6C7DF9A3891DA104000000776F8B00A9889902

Підписувач ЯРМИСТИЙ МАКСИМ МИКОЛАЙОВИЧ

Дійсний з 26.10.2021 16:33:45 по 26.10.2022 23:59:59

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ’ЯТІ

№ 1102/09.6-07-22 від 16.08.2022

Офіційно стяг затвердили 27 січня 1918 року в Тимчасовому законі про флот УНР. 29 квітня на есмінцях і лінкорах, що базувалися у Севастополі, підняли українські прапори. Флагманський корабель “Георгій Побідоносець” подав сигнал про підняття стяга над українським Чорноморським флотом.

За гетьмана Павла Скоропадського на блакитно-жовтій основі формувалися різні службові штандарти. 16 липня гетьман затвердив військовий прапор Української Держави. 13 листопада 1918 року Українська Національна Рада у Львові проголосила державним прапором Західноукраїнської Народної республіки синьо-жовтий стяг. За УНР Директорії також використовувався прапор у синьо-жовтих барвах.

Окупувавши Україну, більшовики карали за синьо-жовтий.

На Підкарпатській Русі, яка увійшла до Чехословаччини, 20 березня 1920 року ухвалено крайовий синьо-жовтий прапор. У 1934-му чехословацька влада заборонила використовувати його. 15 березня 1939 року Сойм Карпатської України в Хусті затвердив синьо-жовтий прапор Карпатської України.

Українська військова організація та її наступниця Організація українських націоналістів також використовували національний прапор. Скажімо, в листопаді 1928 року українські активісти вивісили його із написом “УВО” до 10-річчя Листопадового чину у Львові над собором святого Юра. На початку 1930-х років з’явився гімн ОУН зі словами: “Під синьо-жовтим прапором свободи з’єднаєм весь великий нарід свій”. У квітні 1941-го Другий великий збір ОУН (б) визнав синьо-жовтий прапор національним державним українським прапором.

У другій половині ХХ століття синьо-жовтий пройшов шлях народного визнання та юридичного оформлення. Були поодинокі спроби піднести український прапор. 1 травня 1966 року над будинком Київського інституту народного господарства у Києві (нині Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана) замість червоного прапора зранку височів синьо-жовтий. Георгій Москаленко (студент вечірнього відділення наргоспу) та Віктор Кукса (робітник), які це зробили, планували викликати неабиякий резонанс – прапор мали побачити студенти і робітники заводу “Більшовик”, що зранку збиратимуться в колони на першотравневу демонстрацію. Через 9 місяців КГБ знайшов сміливців. Вони отримали відповідно 3 та 2 роки таборів суворого режиму.

22 січня 1973-го в Чорткові на Тернопільщині Володимир Мармус із вісьмома товаришами вивісив 4 національні прапори. 26 квітня 1989-го у Львові під українським прапором відбувся мітинг пам’яті жертв

Чорнобильської трагедії, а 22 травня того ж року – Шевченківське свято в Києві. 23 березня 1990 року він з’явився над Тернопільською міськрадою; 3 квітня – над Львівською ратушею; 24 липня – урочисто піднятий над Київською міською радою.

4 вересня 1991 року національний синьо-жовтий прапор замайорів над Верховною Радою України. 28 січня 1992 року Державний Прапор України затверджений Верховною Радою України. Це стяг із двох рівновеликих горизонтальних смуг синього і жовтого кольорів, із співвідношенням ширини до довжини 2:3. Державний Прапор як символ нашої країни є втіленням національної єдності, честі та гідності, традицій державотворення, історії та сьогодення.

*Над матеріалами працювали співробітниці
Українського інституту національної пам’яті
Олена Охрімчук та Ганна Байкеніч*

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД

Сертифікат [2B6C7DF9A3891DA104000000776F8B00A9889902](#)

Підписувач ЯРМИСТИЙ МАКСИМ МИКОЛАЙОВИЧ

Дійсний з [26.10.2021 16:33:45](#) по [26.10.2022 23:59:59](#)

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ’ЯТІ

№ 1102/09.6-07-22 від 16.08.2022